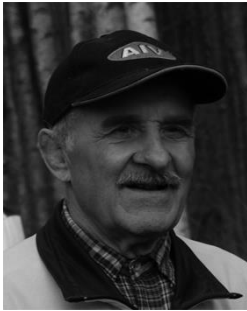

AGROKEEMIK-SPORDIFANAATIK, EMERIITPROFESSOR PAUL KULDKEPP – *in memoriam*

10.08.1934–†03.02.2020

3. veebruaril 2020. a läks manalateele armastatud õppejõud, emeriitprofessor, kahekordne EPMÜ teenetemedali omanik, kauaaegne APS-i aktiivne tegevliige, 1994. aastast APS-i teadustöö aasta-preemia omanik ja 2009. a auhinnaline Paul Kuldkepp.

Paul sündis 10. augustil 1934. a Viljandimaal Kabala vallas Jaan ja Liisa Kuldkepi peres teise lapsena. Rahulikku lapsepõlve jätkus tal vaid Teise maailmasõja alguseni, kui 1941. a augustis mõrvati Pauli isa kohalike abipolitseinike poolt. Sealt edasi kulus Paulil kasuisa juures tehtavate raskete talutööde tegemisele kogu vaba aeg. Alghariduse sai Paul tänu kasuisale Kabala Mittetäielikus Keskkoolis. Spordipisik nakatas teda juba Kabala kooli päevil ja tema elu suureks unistuseks oli minna Tallinnasse kehakultuuri õppima. Venna õnnetu surm lõi plaanid sassi ja Paulil tuli minna Olustveresse põllumajandust õppima, sest kasuisa lootis temast teha haritud talutööde jätkaja. Olustveres sai ta spordiga tõsisemalt tegelema hakata. Paul lõpetas Olustvere Põllumajandustehnikumi 1954. a kiitusega ning kuulus selle 5% lõpetajate hulka, kes võisid kohe õpinguid jätkata Eesti Põllumajanduse Akadeemias. Pärast EPA Agronoomiateaduskonna *cum laude* lõpetamist 1959. a asus ta tööle Sootaga sovhoosis esmalt brigadirina, edasi osakonna juhatajana (olles samal ajal kohakaasluse korras Lähte keskkooli tootmisõpetuse õpetajaks ning maadlustreeneriks). 1961. a määrati Paul Nõgiaru sovhoosi direktoriks, kus ta töötas 1964. a-ni professor Osvald Halliku poolt aspirantuuri kutsumiseni. Aastatel 1964–1967 õppis ta EPA statsionaarses aspirantuuris agrokeemia erialal ja 1969. a on ta põllumajanduskandidaat.

Paul Kuldkepi kandidaadi väitekirja käsitles tolmjate lubiväetiste kasutamise võimalusi karbonaatsel moreenil väljakujunenud muldadel. Hiljem on ta uurinud Kagu-Eesti kuppelmaastiku muldade viljakuse tõstmise võimalusi, kompleksväetiste kasutamist, taimede kasvuaegset saagikuse diagnoosimist, orgaaniliste väetiste mõju mullaviljakusele pikaajalistes põldkatsetes ning põlevkivi poolkoksist valmistatud kompostide kasutamist põllumajanduses ja aianduses.

Paul Kuldkepp töötas EPA-s (EPMÜ-s, EMÜ-s) õppejõuna aastatel 1966–2003 assistendist kuni professorini. Nelja aastakümne jooksul jagas ta ligi 4000 tudengile agrokeemia-alaseid teadmisi. Hiljem töötas ta kuni 2008. aastani lepinguliste tööde vanemteadurina sest üle 65 aastast ei lubatud sel ajal enam õppetööd teha. Viljaka õppe- ja teadustöö tulemusena

on ta kirjutanud ligi 190 teaduspublikatsiooni, olnud mitmete raamatute kaasautoriks, kirjutanud üle 30 õppevahendi, juhendanud 100 üliõpilase diplomim-, magistri- ja doktoritöö valmimist ning aidanud mitmeid doktoridissertatsioone vormistada. Ta on pidanud rohkesti loenguid tegev põllumeestele erialastel koolitustel.

Kuigi Paul pidas esmatähtsaks tööalaseid kohustusi, on tema spordisaavutused kadestamisväärset – ligi paarikümne erineva spordiala võistlustelt on ta koju toonud üle 440 auhinnalise koha. Rahvusvahelistel võistlustel kaitses ta maadluse meeskondades Eestit 16 aasta jooksul 52 korral spordiühingute Kalev ja Jõud koosseisus. Tartut ja EPA-t on ta palju kordi esindanud kõige kõrgemal tasemel. Maadlusmatil tuli tal rinda pista mitme olümpiavõitja, maailma-, Euroopa ja NSV Liidu meistriga, millest mitmel korral tuli välja võitjana. Oma viimase ametliku maadlusmatši pidas ta 48 aastana. Pauli spordisaavutusi kokku lugedes on ta aumeistersportlane Kreeka-Rooma maadluses, meistersportlane vabamaadluses, meistersportlase kandidaat VTK mitmevõistluses, I spordijärk jalgrattaspordis, murdmaa suusatamises ja motokrossis. Paul on saanud Tartu suusamaratonist osavõtja hõbe- ja kuldmärgi ning korduvalt võttis ta osa Tartu rattarallist. Pidevalt koos noortega, oli Paul suureks autoriteediks eeskujuks, innustajaks ja toetajaks mitmele põlvkonnale sportlastele. Lisaks võistlusspordile on ta olnud kogu elu ka spordiorganisaatoriks. Ta oli ühiskondlikult aktiivne, kuuludes Tartu Linna Maadlussektiooni, Eesti Maadlusveteranide Ühenduse ja Eesti Spordiajaloo Seltsi juhatusse, oli spordiorganisaatoriks koolides ja EPA-s. Paul Kuldkepp kuulus suurte traditsioonide nagu Georg Hackenschmidt ja Jaan Jaago mälestusvõistluste algatamise initsiatiivgruppi.

Oma sportliku entusiasmi tõi ta kaasa agronoomiateaduskonna tegevustesse, õppetöösse ja teadmisteoskuste kontrolli. Aastatel 1972–1981 oli Paul EPA agronoomiateaduskonna dekaaniks, tema algatas mitmeid tudengielu rikastavaid ettevõtmisi nagu Eerika Mängud, tudengite suusamaratonid, Noorte Põllumeeste Klubi ja väga populaarseks saanud Vabariiklik Agronoomide Kutsealavõistlused.

Ta oli üheks esimeseks EPA õppejõuks-teadlaseks, kes hakkas arendama rahvusvahelist koostööd, rajades 1989. a IOSDV (International Organische-Stickstoff Dauerversuche) püsikatse, mis on elujõus tänaseni. Kahel korral, aastatel 1995 ja 2005 organiseeris ta IOSDV rahvusvahelise suvekonverentsi Tartus koos mitmepäevase Eestimaa muldi tutvustava ekskursioniga, sealjuures 1995. a suvekonverentsiks ilmus ka artiklite kogumik. 1995. aastast on ta professor, 1999. ja 2001. a tunnustati tema tööd EPMÜ teenetemedaliga ja 2001. aastast sai temast emeriitprofessor.

Paul on üles kasvatanud agronoomi-
haridusega tütre ja kolm poega. 2008. aastast elas ta koos abikaasa Maiega Võrtsjärve-äärses Nõmmeotsa talus, kus nad tegid oma kätega suuri ümberkorraldusi – tiik, saun, kaev, garaaž, spordiväljak, metsarada jms. Alati olid seal teretunud tema endised õpilased, sõbrad ja kolleegid. Igal sügisel võõrustas Paul seal IOSDV uurimisgruppi.

Paul Kuldkepp puhkab oma viimses puhkepaigas Suure-Jaani kalmistul. Olgu muld Sulle kerge, suurepärane õpetaja, juhendaja, kolleeg, mõttekaaslane ja sõber.

Eesti Mullateaduse Seltsi ja EMÜ mullateaduse õppetooli nimel
Pauli esimene diplomand Enn Leedu ja Alar Astover